Seat No. : _______________

XW-127

April-2013

M.A. (Sem.-II)

Economics (407)

(Microeconomics-II)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. ઉત્પાદન વિધેયનો અર્થ અને મહત્ત્વ સમજાવો. સાથે બિન પ્રમાણસર ઉત્પાદનનો નિયમ ચર્ચો. **14**

અથવા

(અ) પ્રણાલિકાગત ખર્ચનો સિદ્ધાંત ચર્ચો.

(બ) કઈ રીતે ઉત્પાદક ઉત્પાદન મહત્તમ કરવા માટે ન્યૂનતમ સાઈન ખર્ચનું સંયોજન પસંદ કરે છે.

2. ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં પેઢી અને જૂથની સમતુલા કિંમત ફેરફાર, વસ્તુ ફેરફાર અને વેચાણ ખર્ચ સાથે સમજાવો. **14**

અથવા

(અ) પૂર્ણ હરીફાઈની પેઢીની સમતુલાની સરખામણી ઈજારા સાથે કરો.

(બ) ડમ્પીંગના કેસની ચર્ચા કરો.

3. દ્વિહસ્તક ઈજારો એટલે શું ? તેના કુર્નોટ, બર્ટ્રાન્ડ અને એજડવર્થ મોડલ્સ સમજાવો. **14**

અથવા

મારિસની પેઢીનું વ્યવસ્થાપકનુ મોડલ સમજાવો.

4. રિકાર્ડોના ભાડાના સિદ્ધાંતનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. **14**

અથવા

(અ) યુલર પ્રમેય

(બ) કોઈપણ બે નફાના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો.

5. M.C.Q.s : નીચેના દરેક પ્રશ્ન માટે શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ પસંદ કરી માત્ર તેનો નંબર લખો. (a),(b),(c),(d). દા.ત. પ્ર.1 = (a), પ્ર.2 = (d) **14**

(1) પૂર્ણ હરીફાઈ અને ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ વચ્ચે શું તફાવત છે ?

(a) પૂર્ણ હરીફાઈમાં મોટી સંખ્યામાં નાની પેઢીઓ હોય છે જ્યારે ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં નહિ.

(b) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં પેઢીઓ સમાન વસ્તુઓનું ઉત્પાદન કરે છે, જ્યારે પૂર્ણ હરીફાઈમાં પેઢીઓ થોડીક વિભિન્ન વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે.

(c) પૂર્ણ હરીફાઈમાં પ્રવેશ મુક્ત છે જ્યારે ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં નહિ.

(d) પૂર્ણ હરીફાઈમાં પેઢી સમાન વસ્તુઓ અને ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં પેઢીઓ થોડી વિભિન્નતાવાળી વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે.

(2) પૂર્ણ હરીફાઈવાળી પેઢીની કિંમત

(a) પેઢી જેટલું વધારે ઉત્પાદન કરે તેટલી વધારે

(b) હરીફ પેઢીની કિંમત કરતા જુદી

(c) બજાર કિંમત બરાબર

(d) અનિશ્ચિત

(3) એકહથ્થુ ઈજારાનું મહત્તમ નફાવાળું ઉત્પાદન જ્યાં ________ રેખાઓનું થાય ત્યારે અને મહત્તમ નફાવાળી કિંમત ________ રેખા ઉપર જોવા મળે છે.

(a) કુલ આવક અને કુલ ખર્ચ, કુલ આવક

(b) સીમાન્ત ખર્ચ અને સીમાન્ત આવક, સિમાન્ત આવક

(c) માંગ અને પુરવઠો, પુરવઠો

(d) સીમાન્ત ખર્ચ અને સીમાન્ત આવક, માંગ

(4) નીચેનામાંથી કઈ બાબત ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ માટે સાચી છે પણ પૂર્ણ હરીફાઈ માટે ખોટી છે ?

(a) પેઢીઓ ટૂંકાગાળામાં આર્થિક નફો કરે છે.

(b) મોટી સંખ્યામાં વેચનારાઓ સ્વતંત્રપણે નિર્ણયો લે છે.

(c) બજારમાં પ્રવેશની છૂટ નથી.

(d) પેઢીઓ તેમની વસ્તુની કિંમત, તેમજ ગુણવત્તા અને માર્કેટીંગના આધારે હરીફાઈ કરે છે.

(5) નીચેનામાંથી શું ઈજારા અને ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં સામ્ય છે ?

(a) પરસ્પર અવલંબન (b) કિંમતની બાબતમાં સમજૂતીની શક્યતા

(c) મોટી સંખ્યામાં પેઢીઓ (d) નીચેની તરફ ઢળતી માંગ રેખા

(6) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં જુદા-જુદા વેચનારાની વસ્તુઓ

(a) સરખી પણ થોડી જુદી (b) સંપૂર્ણ અવેજી વગરની બિલકુલ અલગ

(c) સંપૂર્ણ અવેજી (d) એકદમ સરખી

(7) અલ્પહસ્ત ઈજારામાં પેઢીઓ

(i) એકબીજાની વર્તણૂકની સ્વતંત્ર

(ii) દરેક બજાર કિંમતની અસર કરે

(iii) સીમાન્ત આવક જેટલી કિંમત વસુલ કરે.

(a) ફક્ત (i) (b) (i) અને (iii)

(c) ફક્ત (ii) (d) ફક્ત (iii)

(8) કાર્ટેલએ પેઢીઓની સમજૂતી અમુક શરતો ઉપર થયી છે.

(a) ઉત્પાદનમાં વધારો અને ઓછી કિંમત પણ પહેલાની કિંમતે નહિ.

(b) ઉત્પાદનમાં વધારો એ ઓછી કિંમત પણ પહેલાની કિંમતે

(c) ઉત્પાદનમાં અંકુશ અને કિંમતમાં વધારો

(d) ઉત્પાદનમાં વધારો અને કિંમતમાં વધારો

(9) જો કોઈ એક પેઢી દ્વિહસ્તક ઈજારામાં તેનું ઉત્પાદન ઈજારાના ઉત્પાદન કરતાં એક એકમનો વધારો કરે તો પેઢીનો નફો ________, બીજી પેઢીનો નફો ________ અને દ્વિહસ્તક ઈજારાનો કુલ નફો ________.

(a) વધે, વધે, વધે

(b) વધે, ઘટે, ઘટે

(c) કોઈ ફેરફાર નહિ, કોઈ ફેરફાર નહિ, કોઈ ફેરફાર નહિ

(d) વધે, કોઈ ફેરફાર નહિ, વધે

(10) નીચેનામાંથી શું સાચું છે ?

(a) લાંબાગાળે, ઈજારાયુક્ત હરીફાઈની પેઢીમાં વણવપરાયેલી ઉત્પાદન શક્તિ નથી હોતી.

(b) લાંબાગાળે, ઈજારાયુક્ત હરીફાઈની પેઢી વસ્તુ વિભિન્નતાને લીધે આર્થિક નફો મેળવી શકે છે.

(c) પૂર્ણ હરીફાઈમાં પેઢી લાંબાગાળે મહત્તમ સરેરાશ કુલ ખર્ચ પર હોય છે.

(d) લાંબાગાળે, ઈજારાયુક્ત હરીફાઈની પેઢી જ્યાં કિંમત અને સરેરાશ ખર્ચ સરખા થાય છે પણ સરેરાશ કુલ ખર્ચ ન્યૂનતમ થતો નથી.

(11) જ્યારે પેઢીઓ ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં આર્થિક નફો મેળવે છે ત્યારે પેઢીઓ

(a) ઉદ્યોગમાં પ્રવેશે અને જૂની પેઢીઓની માંગ ઘટશે.

(b) ઉદ્યોગમાંથી નીકળી જશે અને બાકી રહેલી પેઢીઓની માંગ વધશે.

(c) ઉદ્યોગમાં પ્રવેશશે અને ઉદ્યોગમાંથી નીકળી જશે.

(d) ઉદ્યોગમાં પ્રવેશશે અને જૂની પેઢીઓની માંગ વધશે.

(12) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈની પેઢી તેની કિંમત પર અસર ________ અને બજારની સરેરાશ કિંમતને અસર ________.

(a) નહી કરે, નહી કરે.

(b) કરશે, ફક્ત ટૂંકાગાળામાં

(c) કરશે, નહી કરે

(d) કરશે નહી, કરશે

(13) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં લાંબાગાળાની સમતુલામાં, કિંમત બરાબર

(a) સીમાન્ત ખર્ચ પણ સીમાન્ત આવક નહી

(b) સરેરાશ કુલ ખર્ચ

(c) સીમાન્ત આવક અને સીમાન્ત ખર્ચ

(d) સીમાન્ત આવક પણ સીમાન્ત ખર્ચ નહી

(14) કિંમત ભેદભાવ સાથે ઈજારો

(a) કિંમત ભેદભાવમાં તે જેટલું ઉત્પાદન કરશે તેના કરતાં ઓછું

(b) ગ્રાહકનો અધિશેષને ડેડવેઈટ લોસમાં બદલશે.

(c) ઉત્પાદકના અધિશેષને આર્થિક નફામાં બદલશે.

(d) ગ્રાહકના અધિશેષને આર્થિક નફામાં બદલશે.

Seat No. : _______________

XW-127

April-2013
M.A. (Sem.-II)

Economics (407)

(Microeconomics-II)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. Explain meaning and importance of production function. Also discuss law of variable proportion production. **14**

OR

(a) Discuss the traditional theory of cost.

(b) How does producer choose optimum combination for minimum cost of inputs to maximise output.

2. Discuss the equilibrium of a firm and group in monopolistic competition with price variation, product variation and selling cost. **14**

OR

(a) Compare the equilibrium of a firm in perfect competition with monopoly.

(b) Explain the case of dumping.

3. What is meant by Duopoly ? Explain the models of Cournot, Bertrand and Edgeworth. **14**

OR

State Marris' model of managerial enterprise.

4. Critically evaluate Ricardo's Theory of Rent. **14**

OR

(a) Euler's theorem

(b) Explain any two theories of profit.

5. MCQs : From the following each question, select the best option (a, b, c, d) and write for example Q. 1 = a, Q. 2 = d. **14**

(1) What is the difference between perfect competition and monopolistic competition ?

(a) Perfect competition has a large number of small firms while monopolistic competition does not.

(b) In monopolistic competition, firms produce identical goods, while in perfect competition firms produce slightly different goods.

(c) Perfect competition has no barriers to entry, while monopolistic competition does.

(d) In perfect competition firms produce identical goods, while in monopolistic competition, firms produce slightly different goods.

(2) The price charged by a perfectly competitive firm is

(a) higher as the firm produces more

(b) different than the price charged by competing firms.

(c) the same as the market price

(d) indeterminate

(3) A profit-maximizing output for a single-price monopoly is determined by the intersection of the __________ curves and the profit-maximizing price is found on the __________ curve.

(a) total revenue and total cost, total revenue

(b) marginal cost and marginal revenue; marginal revenue

(c) demand and supply; supply

(d) marginal cost and marginal revenue; demand

(4) Which of the following is true about monopolistic competition but false about perfect competition ?

(a) firms can earn an economic profit in the short run

(b) a large number of sellers take decision independently.

(c) there are no free to entry in market.

(d) firms compete on their product's price as well as its quality and marketing

(5) What has monopolistic competition in common with monopoly ?

(a) mutual interdependence

(b) the ability to collude with respect to price

(c) a large number of firms

(d) a downward-sloping demand curve.

(6) In monopolistic competition, the products of different sellers are

(a) similar but slightly different

(b) unique without any perfect substitutes

(c) perfect substitutes

(d) identical

(7) Firms in an oligopoly :

(i) are independent of each others' actions.

(ii) each influence the market price.

(iii) charge a price equal to marginal revenue.

(a) (i) only (b) (i) and (iii)

(c) (ii) only (d) (iii) only

(8) A cartel is a collusive agreement among a number of firms that is designed to

(a) expand output and lower prices but not to a predatory level

(b) expand output and lower prices to a predatory level.

(c) restrict output and raise prices

(d) expand output and raise prices

(9) If one firm in a duopoly increases its production by one unit beyond the monopoly output, that firm's profit __________, the other firm's profit __________, and the total profit of the duopoly __________.

(a) increases; increases; increases

(b) increases; decreases; decreases

(c) does not change; does not change; does not change

(d) increases; does not change; increases

(10) Which of the following is correct ?

(a) A firm in monopolistic competition does not have excess capacity in the long run.

(b) In the long run, a firm in monopolistic competition can earn an economic profit because of product differentiation.

(c) A firm in perfect competition operates at maximum average total cost in the long run.

(d) In the long run, a firm in monopolistic competition maximizes its profit at a point where price is equal to average total cost but the average total cost is not minimized.

(11) When firms in monopolistic competition are making an economic profit, firms will

(a) enter the industry, and demand will decrease for the original firms.

(b) exit the industry, and demand will increase for the firms that remain.

(c) enter the industry and then will exit the industry.

(d) enter the industry and demand will increase for the original firms.

(12) A firm in monopolistic competition __________ influence its price and __________ influence the market average price.

(a) cannot; cannot

(b) can; only in the short run can

(c) can; cannot

(d) cannot; can

(13) At a long-run equilibrium in monopolistic competition, price equals

(a) marginal cost but not marginal revenue

(b) average total cost

(c) marginal revenue and marginal cost

(d) marginal revenue but not marginal cost

(14) With price discrimination, a monopoly

(a) produces less than if it does in price discrimination

(b) converts consumer surplus into deadweight loss.

(c) converts producer surplus into economic profit.

(d) converts consumer surplus into economic profit.